STADSGEWEST 's-HERTOGENBOSCH

Programmabegroting 2022

Meerjarenraming 2023-2025

29-03-2021

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d.

De voorzitter,

R.J. van de Mortel

De secretaris,

W. van Hees

Inhoudsopgave

Hoofdstuk		Pagina
1.	**Algemeen**	3
1.1	Inleiding	4
1.2	Actualiteit (eind maart 2021)	4
1.2.1	Voortgang proces van afdichting en sluitingsverklaring	4
1.2.2	Rekenrente	4
1.2.3	Overdracht	5
1.2.4	Gemeentelijke bijdrage	5
1.2.5	Belegd vermogen bij de Provincie	5
1.3	Deelnemende gemeenten	6
1.4	Bestuur	6
2.	**Beleidsbegroting**	7
2.1	Programmaverantwoording	8
2.2	Algemene dekkingsmiddelen	10
2.3	*Paragrafen:*	12
2.3.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	13
2.3.2	Bedrijfsvoering	16
2.3.3	Financiering	17
	(overige paragrafen: niet van toepassing)	
3.	**Financiële begroting**	19
3.1	Overzichten van baten en lasten 2022	20
3.2	Uiteenzetting financiële positie	31
4.	**Bijlagen**	33
4.1	Overzicht stand reserves en voorzieningen	34
4.2	Prognose resultaten 2020 t/m 2026 en ontwikkeling Eigen Vermogen (Algemene Reserve)	35
4.3	Verdeelsleutel inwoners per 1-1-1998	38

1. Algemeen

1. ALGEMEEN

1.1 Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting van het Stadsgewest 's-Hertogenbosch. Hiermee wordt invulling gegeven aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De programmabegroting kent slechts één programma: "Afbouw Stadsgewest 's-Hertogenbosch". Alle nog resterende taken c.q. verplichtingen zijn in deze begroting samengebracht.
Het takenpakket van het Stadsgewest is beperkt tot het beheer van de gesloten stortplaats Vlagheide te Schijndel. Bij de vaststelling van de begroting 2020 is besloten om per ultimo 2020 een substantieel deel (€ 4.583K) van het opgebouwde negatief saldo af te rekenen. De gemeenten hadden hiervoor een voorziening getroffen. Door de gemeente ’s-Hertogenbosch is een lening verstrekt voor het resterende negatief saldo. Uiteindelijk verwacht het bestuur het restant van de lening uit een restitutie van teveel opgebouwd doelvermogen in het nazorgfonds te kunnen aflossen. Vanaf 2021 is sprake van een dekking van de lasten van de exploitatie uit een bedrag per inwoner. Dat betekent dat het resterende negatieve saldo niet meer groeit. Voorliggende (meerjaren)begroting gaat uit van een negatief saldo eind 2020 van € 1.955.000. Dit saldo komt overeen met de concept-jaarrekening 2020.

1.2 Actualteit (eind maart 2021)

1.2.1 Rekenrente

Provincie en exploitanten hebben een overeenkomst afgesloten die inhoudt dat de rekenrente niet wordt verlaagd en dat de exploitanten voorlopig geen stortplaatsen voor eeuwigdurende nazorg aan de provincie overdragen. Deze afspraak geldt voor de periode tot de komende ALM-studie, dus tenminste 5 jaar. Dan wordt opnieuw naar de rekenrente gekeken. Dat betekent dus ook dat het gewest vooralsnog tot tenminste 2025 blijft bestaan. Dit uitstel geeft exploitanten de tijd om samen met de provincie mogelijkheden te onderzoeken of op de onderscheiden stortplaatsen nieuwe inkomsten te genereren zijn. Ook wordt door de gezamenlijke exploitanten gekeken naar ontwikkelingen die bijdragen aan verlaging van het benodigde doelvermogen. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan verlenging van de levensduur van de afdichting naar 100 jaar. Ook is er meer tijd om via de belegging van het doelvermogen in het nazorgfonds een hoger spaartegoed te realiseren. Eind 2019 is ons opgebouwde vermogen ad € 16,5 mln in het nazorgfonds weer opnieuw belegd tegen het standaard beleggingsprofiel. In de begroting van het nazorgfonds wordt t.a.v. het standaard beleggingsprofiel rekening gehouden met een rendement van 4% per jaar.

1.2.2 Overdracht

In verband met het hiervoor beschreven proces rondom de rekenrente en doelvermogen, is het overleg met de provincie over de sluitingsverklaring tijdelijk opgeschort. Met de sluitingsverklaring gaat de verantwoordelijkheid voor de nazorg over van exploitante naar provincie. Met de provincie is in 2019 een convenant gesloten waarin is afgesproken dat overdracht niet voor 1-1-2025 zal plaatsvinden.
Onlangs is afgesproken het convenant te herzien en o.a. de looptijd te verlengen naar 10 jaar. Dat moet in de loop van 2021 leiden tot een nieuw convenant. In de discussie over deze herziening hebben exploitanten benadrukt dat voor hen de prioriteit ligt bij het herzien van de huidige, zwaar verouderde wetgeving. Met de kennis en inzichten van nu zou het aannemelijk zijn dat 2 aspecten uit de huidige wetgeving verdwijnen, t.w. het eeuwigdurende karakter en de bovenafdichting. Daarmee zou Nederland meer in de pas gaan lopen met Europese regelgeving.

Dit zal naar verwachting grote gevolgen hebben voor de financiële kant van de nazorg. Geen eeuwigdurende verplichtingen, betekent ook geen rekenrente discussies meer. En geen bovenafdichting betekent minder investeringskosten en/of, wanneer die bovenafdichting er al ligt, geen eeuwigdurende vervangingskosten. Dat zal grote besparingen opleveren.

Daar staat tegenover dat de exploitant gedurende ca 30 jaar nog verantwoordelijk blijft voor de gesloten stortlocatie. Kosten van beheer, monitoring en mogelijk stabilisatiemaatregelen zijn dan aan de orde. Omdat deze situatie nog niet vertaald is naar concreet beleid, is het moeilijk de kosten daarvan te kwantificeren. Een grove benadering is dat van het huidige nazorgbedrag (€ 17 miljoen) wellicht de helft nodig is om gedurende 30 jaar deze nieuwe vorm van zorg te verrichten.

1.2.5. Gemeentelijke bijdrage

Zoals aangegeven blijft het Stadsgewest nog een aantal jaren verantwoordelijk voor het beheer (de nazorg) van de stortplaats. Dat betekent exploitatielasten die zijn terug te vinden in bijgevoegde (meerjaren)begroting. De kosten zijn gebaseerd op de huidige inzichten. Begrotingstechnisch vertaalt zich dat in onderstaande bedragen per inwoner. In de kolom 2021 staan de bedragen zoals deze in de begroting 2021 waren opgenomen.

Jaar	**Begroting**	
	2022	**2021**
2021	1,42	1,46
2022	1,41	1,41
2023	1,11	1,10
2024	1,11	1,12
2025	1,11	
2026	1,08	

Wij zetten ons er voor in om te komen tot een verdere verlaging van dit bedrag. Wij gaan op zoek naar opbrengsten uit exploitatie van de voormalige stortplaats die een verlagend effect kunnen hebben op het bedrag per inwoner. Dit doen we onder andere in overleg met de gemeente Meierijstad.
Samen met de andere stortplaatsen wordt daarnaast, zoals hierboven aangegeven, onderzoek gedaan naar besparingen die een verlagend effect hebben voor het te zijner tijd bij overdracht aan de provincie te betalen doelvermogen.

1.2.3 Belegd vermogen bij Provincie

Door het opgebouwde doelvermogen ad € 17 mln. (stand ultimo 2020) weer te beleggen volgens het standaard beleggingsprofie in het nazorgfonds wordt een hoger spaartegoed gerealiseerd. Daarbij wordt uitgegaan van een beleggingsrendement van 4% per jaar.

1.3 Deelnemende gemeenten

De volgende gemeenten maken deel uit van de gemeenschappelijke regeling:

	31-12-2020	01-01-2021
Boxtel	x	x
Haaren [1)]	x	
Heusden (Vlijmen)	x	x
Maasdriel (enkel Afvalverwerking)	x	x
Meierijstad (Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel)	x	x
Oisterwijk [1)]		x
's-Hertogenbosch	x	x
Sint-Michielsgestel	x	x
Tilburg [1)]		x
Vught	x	x

[1)] De gemeente Haaren is per 31-12-2020 opgeheven. De 4 dorpskernen zijn toegevoegd aan de gemeenten Oisterwijk (Haaren), Vught (Helvoirt), Boxtel (Esch) en Tilburg (Biezenmortel). De gemeenten Oisterwijk en Tilburg zijn per 1-1-2021 toegetreden tot het Stadsgewest.

Daarnaast kennen we de zogenaamde contract-gemeente: Bernheze. Deze gemeente is mede risico dragend in de exploitatie Vlagheide.

De rechten/plichten van de voormalige gemeente Maasdonk (Nuland) zijn, t.g.v. de fusie per 1-1-2015, overgenomen door de gemeente 's-Hertogenbosch.

1.4 Bestuur

De gemeenschappelijke regeling kent een Dagelijks- en een Algemeen Bestuur.

2. Beleidsbegroting

2.1 Programmaverantwoording

Programma 1: "Afbouw" activiteiten Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Met de Provincie is in 2019 een convenant gesloten waarin is vastgelegd dat er zeker tot 1-1-2025 geen overdracht zal plaatsvinden. Onlangs is afgesproken het convenant te herzien en o.a. de looptijd te verlengen naar 10 jaar. Dat moet in de loop van 2021 leiden tot een nieuw convenant.
Tot het moment van overdracht blijft het Stadsgewest verantwoordelijk voor het beheer van de stortplaats (met name de gas- en waterhuishouding, alsmede het terreinonderhoud) conform de wettelijke voorschriften.

Binnen het programma "Afbouw" worden de volgende deelproducten onderscheiden:

x € 1.000,-

Productgroep		B-2022			B-2023	B-2024	B-2025
		Baten	Lasten	Saldo			
4410	- Algemene kosten		122	-122	-122	-125	-122
4420	- Water		151	-151	-146	-146	-146
4430	- Gas		38	-38	-38	-38	-38
4440	- Nazorg		164	-164	-68	-64	-68
	Sub-totaal		475	-475	-374	-373	-374
	Verrekening met reserves			-475			
	Totale kosten programma				-374	-373	-374

2.2 Algemene dekkingsmiddelen

x € 1.000,-

Productgroep		B-2022			B-2023	B-2024	B-2025
		Lasten	Baten	Saldo			
1.	Saldo financieringsfunctie						
2.	Gemeentelijke bijdragen		475	475	374	373	374
	Sub-totaal		475	475	374	373	374
	Verrekening met reserves						
	Alg. dekkingsmiddelen		475	475	374	373	374

Algemeen
Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen vormt tezamen met het gepresenteerde programma het programmaplan. In dit overzicht wordt inzicht verschaft in de opbouw en samenstelling van de algemene dekkingsmiddelen. Deze middelen vormen de tegenhanger van het saldo van het programma en leidt tot het begrotingssaldo.

Rentelasten
Per 1 februari 2021 is bij de gemeente 's-Hertogenbosch een lening ad € 2,5 miljoen afgesloten met een looptijd van 4 jaar en een rentepercentage van 0 %. De lening dient ter dekking van het negatief Eigen Vermogen. Het bestuur van het Stadsgewest verwacht het restant van de lening uit een restitutie van teveel opgebouwd doelvermogen bij de provincie te kunnen aflossen.

2.3 Paragrafen

2.3.1 Paragraaf: Weerstandsvermogen en risico-beheersing

Om een goede inschatting van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling te kunnen maken is het van belang om naast de cijfers in de begroting ook inzicht te hebben in enerzijds potentiële mee- en tegenvallers die zich kunnen voordoen (risico's) en anderzijds de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). Het gaat dan om de robuustheid van de begroting, c.q. de budgettaire kwetsbaarheid van de gemeenschappelijke regeling. Een gezond weerstandsvermogen voorkomt dat iedere zich voordoende tegenvaller direct leidt tot een financiële claim bij de deelnemende gemeenten.

1. Weerstandscapaciteit
De mogelijkheden om tegenvallers op te vangen liggen deels in de sfeer van de exploitatie, c.q. de begroting van lasten en baten en deels in de sfeer van de reserves en voorzieningen.

- exploitatie
In de begroting en meerjarenraming zijn zowel de uitgaven als inkomsten zo reëel mogelijk geraamd. Er zijn geen posten voor onvoorzien of inflatie opgenomen.

- reserves en voorzieningen
In enge zin zijn alleen vrij besteedbare, niet gebonden reserves beschikbaar voor het opvangen van tegenvallers. In bredere zin echter is de totale stadsgewestelijke reservepositie relevant voor de beoordeling van de stadsgewestelijke weerstandscapaciteit.

De reserves behoren tot het eigen vermogen van het Stadsgewest en worden uitgesplitst naar algemene reserve en bestemmingsreserves. Bestemmingsreserves zijn middelen die op basis van bestuurlijke besluitvorming zijn afgezonderd voor specifieke doeleinden. De algemene reserve dient als buffer voor de opvang van calamiteiten.

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen van het stadsgewest, omdat het stadsgewest over deze middelen niet vrij kan beschikken. Deze voorzieningen zijn gevormd ter dekking van te kwantificeren verplichtingen. De in deze begroting verwerkte stand en (verwachte) meerjarige ontwikkeling van de reserves en voorzieningen is gebaseerd op de concept-jaarrekening 2020, en de verwachte ontwikkelingen 2021 t/m 2025.

- algemene reserve
De algemene reserve vertoont al jaren een negatief saldo. Nu de overdracht van de stortplaats aan de provincie is uitgesteld tot minimaal 1-1-2025 heeft het bestuur van het stadsgewest per ultimo 2020 een bedrag van € 4.583.000 aan de gemeente in rekening gebracht. Het restant ad € 1.955.000 zal naar verwachting, na overdracht, uit een restitutie van teveel opgebouwd vermogen in het nazorgfonds bij de Provincie kunnen worden afgelost.
Zie voorts Bijlage 4.2: Prognose resultaten 2020 t/m 2026 en ontwikkeling Eigen Vermogen (Algemene Reserve).

- bestemmingsreserves
In 2022 zijn er geen bestemmingsreserves aanwezig.

- voorziening nazorg
Op 1 april 1998 is de Leemtewet bodembescherming in werking getreden. Deze wet legt de verantwoordelijkheid voor de eeuwigdurende nazorg van stortplaatsen, waar na 1-9-1996 afvalstoffen zijn of worden gestort, bij de provincie. Doel van de wetgever is te voorzien in een zodanig beheer van stortplaatsen na sluiting, dat nu en in de toekomst de grootst mogelijke bescherming tegen nadelige milieugevolgen wordt geboden.

Hiervoor hebben Provinciale Staten van Noord-Brabant de "Verordening Nazorgheffing Stortplaatsen Noord-Brabant" vastgesteld. In deze verordering is voorzien in de vorming van een nazorgfonds. De Provincie heeft op basis van deze verordening een voorlopige aanslag tot het betalen van de heffing van de nazorgkosten voor de stortplaats De Vlagheide opgelegd. De voorlopige aanslag is gebaseerd op een doelvermogen dat bij overdracht van de stortplaats aan de provincie, beschikbaar moet zijn. Het doelvermogen moet toereikend zijn om daaruit eeuwigdurend de berekende nazorgkosten te kunnen betalen. Op basis van recente afspraken met de provincie zal de nazorgplicht van de provincie niet aanvangen voor 1-1-2025. Inmiddels wordt gewerkt aan een nieuw convenant met een looptijd van 10 jaar.

In juli 2019 is met de provincie afgesproken dat zij de huidige rekenrente “bevriest” op het bestaande niveau en dat de exploitanten de stortplaats nog niet voor eeuwigdurende nazorg overdragen aan de provincie. Dat geeft exploitanten samen met de provincie de mogelijkheid om te onderzoeken of op de onderscheiden stortplaatsen nieuwe inkomsten te genereren zijn. Ook wordt door de gezamenlijke exploitanten gekeken naar ontwikkelingen die bijdragen aan verlaging van het benodigde doelvermogen. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan verlenging van de levensduur van de afdichting naar 100 jaar. Ook is er meer tijd om via de belegging van het doelvermogen in het nazorgfonds een hoger spaartegoed te realiseren. In juni 2015 was het beleggingsprofiel van ons doelvermogen (€ 16,5 mln) omgezet van het standaard- naar het defensief beleggingsprofiel, omdat toen op korte termijn overdracht van de nazorg aan de provincie werd voorzien. In de afgelopen jaren is bij de lage rentestand sprake geweest van een groei van 0%. Sinds 5 november 2019 is het standaard beleggingsprofiel weer van toepassing. Met ingang van 2020 wordt rekening gehouden met een rendement van 4% per jaar.

2. Risico's
Onder risico's worden hier verstaan onzekere gebeurtenissen met mogelijke financiële consequenties, die niet apart in de ramingen van de begroting zijn ingedekt. Het op één plaats in de begroting schetsen van een overzicht van relevante risico's, in samenhang met de weerstandscapaciteit, levert een bijdrage aan de beoordeling van de financiële positie van het Stadsgewest. Het gaat in dit verband om risico's die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie van het Stadsgewest.

- doelvermogen nazorg
Na definitieve sluiting van de stortplaats, niet eerder dan 31-12-2024, wordt de stortplaats overgedragen aan de Provincie. Deze is dan verantwoordelijk voor de eeuwig durende nazorg. Bij overdracht moet een vermogen zijn overgedragen waaruit de provincie de kosten van nazorg eeuwigdurend kan bekostigen. De Provincie heeft dit doelvermogen in 2008, op basis van een rekenrente van 5,06%, berekend op € 17,6 mln. Medio vorig jaar heeft de Provincie in het kader van de lopende ALM-studie, het doelvermogen, op basis van een rekenrente van 5,06% berekend op € 17,536 mln. per 1-1-2021. Een onderbouwing voor deze berekening is niet overlegd. Het bestuur van het Stadsgewest blijft, op basis van eigen berekeningen, alsmede die van de extern adviseur, uitgaan van maximaal € 14,0 per 1-1-2021. Voor het verschil is geen voorziening gevormd.

Bij de opbouw van het doelvermogen wordt rekening gehouden met een inflatie van 2% per jaar en een rendement op het belegd vermogen van 4,2% per jaar. Deze percentages zijn conform de door de Provincie gehanteerde uitgangspunten in de begroting voor het Nazorgfonds 2021. Met ingang van 5-11-2019 wordt de belegging in het Nazorgfonds weer volgens het standaard beleggingsprofiel belegd. Na indexering met 2% per jaar wordt het doelvermogen per 1-1-2025 berekend op € 15,2 mln. De belegging van het in het Nazorgfonds reeds opgebouwde doelvermogen groeit, rekening houdend met bovenstaande uitgangspunten, aan tot € 20,1 mln (ultimo 2024). Na aanpassing van het convenant met de Provincie zullen de berekeningen daarop aangepast worden.

- steunlaag
De omgevingsdienst Midden- en West-Brabant is van mening dat bij de aanleg van de bovenafdichting meer afval-/bouwstoffen in de steunlaag zijn toegepast dan functioneel noodzakelijk en daarmee als gestort beschouwd dienen te worden. De OMWB heeft hiervan in mei 2019 melding gemaakt bij de Belastingdienst. Zowel Stadsgewest als de adviseur Afvalzorg zijn het hier pertinent mee oneens. Afvalzorg heeft namens Stadsgewest dan ook bezwaar gemaakt. De Belastingdienst heeft onze adviseur voor de afvalstoffenbelasting aangegeven overleg te willen, maar heeft daartoe verder nog geen initiatief ondernomen. Het bestuur acht een voorziening niet nodig.

3. Beleid ten aanzien van risico's en weerstandscapaciteit

- risicomanagement
Het is van belang dat het Stadsgewest de op hem afkomende risico's doeltreffend en in een vroeg stadium weet te signaleren. Hiervoor is de inbedding in het stadsgewestelijk bedrijfsproces een relevante invalshoek. Het voeren van een adequaat voorzieningenbeleid (analyse van risico's en financiële afdekking daarvan) is een voorbeeld van het gericht reageren op specifieke ontwikkelingen.

- periodieke actualisering meerjarig budgettair kader
Een belangrijke pijler voor een gezond weerstandsvermogen is de inrichting van het stadsgewestelijk begrotingsproces. Het Stadsgewest werkt nadrukkelijk met een meerjarig budgettair kader (tot ultimo 2026), dat periodiek wordt geactualiseerd. Verwezen wordt naar Bijlage 4.2: Prognose 2020 t/m 2026.

2.3.2. Paragraaf: Bedrijfsvoering

Inleiding
Met de invoering van de Programmabegroting is een paragraaf bedrijfsvoering voorgeschreven. Een goede bedrijfsvoering is geen doel op zich, maar draagt er toe bij dat de doelstellingen van de organisatie worden gerealiseerd. Het Stadsgewest heeft geen eigen personeel meer in dienst. De werkzaamheden worden uitgevoerd/gecoördineerd door een 2-tal interim-managers en een ambtelijk secretaris vanuit de gemeente 's-Hertogenbosch. Sinds 1 februari 2021 wordt de ambtelijk secretaris door de gemeente Meierijstad geleverd. Ook de taken van de 2 interim-managers zullen in de loop van 2021 door medewerkers van de gemeente Meierijstad worden overgenomen. De hiermee samenhangende kosten zullen door de gemeente Meierijstad bij het Stadsgewest in rekening worden gebracht.
De meeste uitvoerende werkzaamheden zijn opgedragen aan externe bedrijven, waaronder Bodemzorg B.V. voor het technisch beheer van de stortplaats.

De werkzaamheden voor het dagelijks beheer van de stortplaats zijn, sinds 1-2-2014, opgedragen aan Bodemzorg B.V., een 100% dochteronderneming van N.V. Afvalzorg Holding uit Assendelft. Bodemzorg voert deze taken uit in nauwe samenwerking met Milon B.V. uit Schijndel. Milon en/of haar medewerkers is/zijn in het verleden met enige regelmaat betrokken geweest bij verschillende projecten op Vlagheide. De historische kennis wordt als een belangrijke meerwaarde gezien.

De stortgasactiviteiten zijn, sinds 1-3-2014, opgedragen aan Stortgas B.V., eveneens een 100% dochteronderneming van N.V. Afvalzorg Holding.

2.3.3. Paragraaf: Financiering

x € 1.000,-

Investerings- en financieringsstaat		2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.	**Geïnvesteerde middelen**						
1.1.	**Materiële vaste activa**						
	Boekwaarde per 1/1	-	-	-	-	-	-
	Vermeerderingen						
	Verminderingen						
	Afschrijvingen						
	Boekwaarde per 31/12	-	-	-	-	-	-
1.2.	**Financiële vaste activa**						
1.2.1.	*Leningen u/g*						
	Uitgeleend per 1/1	-	-	-	-	-	-
	Uitgezette leningen						
	Aflossingen						
	Uitgeleend per 31/12	-	-	-	-	-	-
1.2.2.	*Beleggingen*						
	Beleggingen per 1/1		-	-	-	-	-
	Aangegane beleggingen						
	Aflossingen						
	Beleggingen per 31/12	-	-	-	-	-	-
1.2.	Boekwaarde financiële vaste activa per 31/12	-	-	-	-	-	-
1.	Geïnvesteerde middelen per 31/12	-	-	-	-	-	-
2.	**Financieringsmiddelen**						
2.1.	**Eigen vermogen**						
	Saldo per 1/1	6.809-	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-
	Vermeerderingen	4.854	-				
	Verminderingen				-	-	-
	Saldo per 31/12	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-
2.2.	***Voorzieningen***						
	Saldo per 1/1		-	-	-	-	-
	Rentetoevoeging						
	Vermeerderingen	-		-	-	-	-
	Verminderingen		-		-	-	-
	Saldo per 31/12	-	-	-	-	-	-
2.3.	**Opgenomen langlopende leningen**						
	Schuldrest per 1/1	6.550	6.800	2.500	2.500	2.500	2.500
	Opname	250	4.300-				
	Aflossingen			-			
	Schuldrest per 31/12	6.800	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
2.	Totaal financieringsmiddelen 31/12	4.845	545	545	545	545	545
	Financieringspositie per ultimo	4.845	545	545	545	545	545

1. De meerjarige financieringssituatie / treasury

De investerings- en financieringsstaat geeft inzicht in de ontwikkeling van de geïnvesteerde middelen en beschikbare financieringsmiddelen.

Geïnvesteerde middelen

Financiële vaste activa

Financieringsmiddelen

Eigen vermogen en voorzieningen
Het verloop van de reserves en voorzieningen is behandeld in de paragraaf "weerstandsvermogen", waarnaar kortheidshalve wordt verwezen.

Opgenomen langlopende leningen
Per 1 februari 2021 is bij de gemeente 's-Hertogenbosch een lening ad € 2,5 miljoen afgesloten met een looptijd van 4 jaar en een rentepercentage van 0 %. De lening dient ter dekking van het negatief Eigen Vermogen. Het bestuur van het Stadsgewest verwacht het restant van de lening uit een restitutie van teveel opgebouwd doelvermogen bij de provincie te kunnen aflossen.

3. Financiële begroting

3.1. Overzichten baten en lasten 2022

Deel-programma	4410 Vlagheide: algemene kosten

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Baten								
x € 1.000,-	88110	Onttrekking voorziening nazorg	136					
		Onttrekking voorziening kosten Afbouw 1998 e.v.						
			136					

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Lasten								
x € 1.000,-	40110	Tijdelijk personeel/Uitzendkrachten	57	72	72	72	72	72
	40122	Bodemzorg: coördinatie dagelijks beheer	14	15	15	15	15	15
	40520	Reiskosten	2	3	3	3	3	3
	41010	Telefoon/fax/internet	2	1	1	1	1	1
	41110	Verzekeringen	1	pm	pm	pm	pm	pm
	41210	Belastingen		1	1	1	1	1
	41340	Bankkosten	1	1	1	1	1	1
	41380	Contributies en lidmaatschappen	38	3	3	3	3	3
	41390	Kantoorkosten	3	3	3	3	3	3
	41397	Huur archiefruimte	3	2	2	2	2	2
	41510	Accountantskosten	21	18	18	18	18	18
	41520	Juridisch advies	-7	pm	pm	pm	pm	pm
	41522	Advieskosten ALM-studie nazorgfonds		2	2	2	5	2
	41990	Overige kosten	1	1	1	1	1	1
			136	**122**	**122**	**122**	**125**	**122**

		R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Saldo							
x € 1.000,-	Baten -/- lasten		-122	-122	-122	-125	-122
	Verrekening met reserves						
	Totale kosten deel-programma		**-122**	**-122**	**-122**	**-125**	**-122**

Deel-programma	4410	Vlagheide: algemene kosten

Lasten

De volgende posten worden afzonderlijk toegelicht:

40110 *Tijdelijk personeel/Uitzendkrachten*

De raming heeft betrekking op de volgende functies:

- ambtelijk secretaris (via gemeente Meierijstad)	6
- directeur milieu en afvalverwerking	30
- financieel manager	24
- financiële administratie	12
	72

Ten opzichte van de raming in de oorspronkelijke begroting 2021 zijn de kosten met € 22K verlaagd. De werkelijke kosten 2020 hebben € 57K bedragen. Bij het opstellen van de begroting 2023 zal beoordeeld worden of de raming verder verlaagd kan worden.

40122 *Bodemzorg*

Het betreft de kosten welke samenhangen met de coördinatie van het dagelijks beheer van gas, water, terreinbeheer etc. 15

41110 *Verzekeringen*

Het betreft:

- wa-bedrijven	1
	1

41390 *Kantoorkosten:*

Het betreft:

- Overige kantoorkosten	1
- Vergoeding kantoorkosten derden	2
	3

41510 *Accountantskosten*

Het betreft de kosten van de accountantscontrole door Baker Tilly.

Deel-programma	4420	Water
Budgethouder		

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Baten								
x € 1.000,-	88110	Onttrekking voorziening nazorg	147					
			147					

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Lasten								
x € 1.000,-	40110	Tijdelijk personeel dagelijks beheer:						
		- Bodemzorg	6	6	6	6	6	6
	41210	Waterschapsomslag	2	2	2	2	2	2
	41240	Zuiveringsheffing/rioolrecht	51	55	55	50	50	50
	43150	Onderhoud installaties	8	7	5	5	5	5
	43190	Doorspuiten bovendrainage	15	12	12	12	12	12
	43191	Doorspuiten percolaatdrainage		3	3	3	3	3
	44010	Electra	7	7	7	7	7	7
		Monitoring:						
	44532	- water: kwantiteit	8	8	9	9	9	9
	44533	- water: kwaliteit	33	33	34	34	34	34
	44534	- afvalwater: kwantiteit	11	12	12	12	12	12
	44535	- afvalwater: kwaliteit	6	6	6	6	6	6
			147	**151**	**151**	**146**	**146**	**146**

		R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Saldo							
x € 1.000,-	Baten -/- lasten		-151	-151	-146	-146	-146
	Verrekening met reserves						
	Totale kosten deel-programma		-151	-151	-146	-146	-146

Deel-programma **4420 Water**

Lasten

De volgende posten worden afzonderlijk toegelicht:

40122 *Bodemzorg: dagelijks beheer*
De raming heeft betrekking op de personele inzet t.b.v. het dagelijks beheer van de waterstromen op Vlagheide alsmede t.b.v. het verzorgen van de bijbehorende rapportages.

41240 *Zuiveringsheffing/rioolrecht*
Op deze post wordt de verontreinigingsheffing verantwoord. Op basis van o.a. de vervuilingseenheden en het debiet wordt bepaald hoe hoog het bedrag is.
De raming voor de jaren 2021 en 2022 is gebaseerd op de eigen aangifte 2020 met een inflatiecorrectie.
Voor 2023 en volgende jaren wordt uitgegaan van een verdere afname van het aantal vervuilingseenheden.

43150 *Onderhoud installaties*
Het betreft de kosten van onder andere onderhoud aan de debietmeterput, de installatiekast, de monsternamepunten en de pompen.

44010 *Gas en electra*
Voor de electra van de pompen etc. worden de volgende ramingen opgenomen:

- Verbruik stroom	4
- Vergoeding netwerk	3
	7

44531 *Monitoring etc.*
Het betreft het geheel aan voorgeschreven metingen, monsternames, analyses en rapportages conform WABO en WW-vergunning. De werkzaamheden worden uitgevoerd door Afvalzorg en Milon.

Deel-programma	4430	Gas

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Baten								
x € 1.000,-	88110	Onttrekking:						
		- voorziening nazorg	18					
			18					

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Lasten								
x € 1.000,-	40110	Tijdelijk personeel dagelijks beheer:						
		- Bodemzorg (stortgasonttrekking)	16	14	14	14	14	14
		- Bodemzorg (stortgasbenutting)		20	20	20	20	20
	41420	Beveiligingskosten		1	1	1	1	1
	41990	Overige kosten	1					
	43150	Onderhoud onttrekkingsinstallatie	1	3	3	3	3	3
	44010	Electra						
			18	**38**	**38**	**38**	**38**	**38**

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Saldo								
x € 1.000,-		Baten -/- lasten		-38	-38	-38	-38	-38
		Verrekening met reserves						
		Totale opbrengsten deel-programma		-38	-38	-38	-38	-38

Deel-programma	4430	Gas

Lasten

De volgende posten worden afzonderlijk toegelicht:

40110 *Tijdelijk personeel (Bodemzorg)*

Bij het onderdeel gas wordt onderscheid gemaakt tussen:
- onttrekking:

De werkzaamheden voor de onttrekking worden door Bodemzorg uitgevoerd voor een fixed fee van € 16K per jaar.

- benutting:

Aangezien zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het gas onvoldoende is, wordt het gas afgefakkeld. Om deze reden heeft Stortgas B.V. in 2020 het contract inzake de benutting opgezegd. Dat betekent dat de kosten weer voor rekening van het Stadsgewest komen.

43150 *Onderhoud installaties*

Het betreft de onderhoudskosten aan de stortgasonttrekkings-installatie.

Deel-programma	4440	Nazorg

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Baten								
x € 1.000,-	88112	Onttrekking voorziening nazorg	55					
			55					

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Lasten								
x € 1.000,-								
	Pré-nazorg							
40110	Tijdelijk personeel dagelijks beheer:							
	- Bodemzorg		30	20	20	20	20	20
41990	Overige kosten			6	6	6	6	6
43000	Visuele inspecties		8	8	8	8	8	8
43011	Terreinonderhoud		12	20	20	20	20	20
43150	Onderhoud installaties			5	5	5	5	5
44220	Externe advieskosten		3	3	3	3	3	3
44224	Zettingsmeting		2	2	2	2	2	2
44228	2-jaarlijkse keuring			4		4		4
44558	Project Sluitingsprocedure						pm	pm
	Onderzoek alternatieven			100	100			
			55	**168**	**164**	**68**	**64**	**68**

		R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Saldo							
x € 1.000,-	Baten -/- lasten		-168	-164	-68	-64	-68
	Verrekening met reserves						
	Totale kosten deel-programma		-168	-164	-68	-64	-68

Deel-programma	4440	Nazorg

Lasten

De volgende posten worden apart toegelicht:

40110 *Bodemzorg: terreinonderhoud etc.* 20

De raming heeft betrekking op coördinatie terreinonderhoud, inspecties, opstellen inspectierapporten, jaarrapportages t.b.v. Omgevingsdienst, Provincie en Waterschappen.

43011 Terreinonderhoud

Het betreft de kosten van:

- begrazing	4
- maaien sloten, bermen etc.	10
- onkruidbestrijding	6
	20

44558 *Project sluitingsprocedure*

De raming heeft betrekking op de kosten samenhangend met zowel de opbouw van een omvangrijk nazorgdossier, alsmede de tijdsbesteding t.b.v. de verschillende fases in de overdrachtsprocedure. T.g.v. het uitstel van de overdracht tot minimaal 1-1-2025 worden voorlopig geen werkzaamheden voorzien.

Onderzoek alternatieven

In juli 2019 is met de provincie afgesproken dat zij de huidige rekenrente “bevriest” op het bestaande niveau en dat de exploitanten de stortplaats nog niet voor eeuwigdurende nazorg overdragen aan de provincie. Dat geeft exploitanten samen met de provincie de mogelijkheid om te onderzoeken of op de onderscheiden stortplaatsen nieuwe inkomsten te genereren zijn. Ook wordt door de gezamenlijke exploitanten gekeken naar ontwikkelingen die bijdragen aan verlaging van het benodigde doelvermogen.
Voor de hiermee samenhangende externe onderzoekskosten is voor de jaren 2020 t/m 2022 een raming van € 100k per jaar opgenomen.

Deel-programma	9800	Algemene dekking

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Baten								
x € 1.000,-	82010	Rentebaten						
	88110	Onttrekking aan voorzieningen:						
		- nazorg wegens vrijval	145					
		- toekomstige investeringen wegens vrijval	127					
	88240	Bijdragen deelnemende gemeenten wegens:						
		- deel negatief Eigen Vermogen	4.583					
		- dekking exploitatielasten		479	475	374	373	374
			4.855	479	475	374	373	374

			R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Lasten								
x € 1.000,-								
	42012	Rente rekening courant	1					
	43200	Rente geldlening						
	48110	Dotaties aan voorzieningen:						
		- nazorg						
		- toekomstige investeringen						
	98100	Buitengewone lasten:						
			1					

		R-2020	B-2021W	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Saldo							
x € 1.000,-	Baten -/- lasten	4.854	479	475	374	373	374
	Verrekening met reserves						
	Totale opbrengsten deel-programma	4.854	479	475	374	373	374

Deelprodukt	9800	Algemene dekking
Budgethouder		

Baten

82010 *Rentebaten*

Sinds 16 december 2013 vallen de overtollige liquiditeiten onder het regiem van Schatkistbankieren. Gezien de huidige marktsituatie wordt geen rekening meer gehouden met een een rentevergoeding over de in de schatkist aangehouden gelden.

Lasten

43200 *Rente geldlening*

Per 1 februari 2021 is bij de gemeente 's-Hertogenbosch een lening ad € 2,5 miljoen afgesloten met een looptijd van 4 jaar en een rentepercentage van 0 %. De lening dient ter dekking van het negatief Eigen Vermogen. Het bestuur van het Stadsgewest verwacht het restant van de lening uit een restitutie van teveel opgebouwd doelvermogen bij de provincie te kunnen aflossen.

3.2. Uiteenzetting financiële positie

Recapitulatie lasten en baten

x € 1.000,-

Productgroep		B-2022			B-2023	B-2024	B-2025
		Baten	Lasten	Saldo			
	Vlagheide:						
4410	- Algemene kosten		122	-122	-122	-125	-122
4420	- Water		151	-151	-146	-146	-146
4430	- Gas		38	-38	-38	-38	-38
4440	- Nazorg		164	-164	-68	-64	-68
9800	Alg. Dekkingsmiddelen	1		1	1	1	1
	Sub-totaal	1	475	-474	-373	-372	-373
	Toevoeging aan algemene reserve			474	373	372	373
	Totale kosten programma						

Zie voorts bijlage 4.2: Prognose resultaten 2020 t/m 2026 ter opheffing van het negatieve Eigen Vermogen (Algemene Reserve).

4. Bijlagen

4.1 Overzicht van reserves en voorzieningen

Naam reserve/ voorziening	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rubriek A: Reserves						
Algemene reserve Vlagheide	-6.973	-1.955	-1.955	-1.955	-1.955	-1.955
Sub-totaal rubriek A	-6.973	-1.955	-1.955	-1.955	-1.955	-1.955
Rubriek B: Bestemmingsreserves						
Sub-totaal rubriek B						
Rubriek C: Voorzieningen						
Nazorgvoorziening						
Investeringsvoorziening						
Voorziening kosten 1998 e.v.						
Sub-totaal rubriek C						
Totaal reserves en voorzieningen:	-6.973	-1.955	-1.955	-1.955	-1.955	-1.955

4.2 Prognose resultaten 2020 t/m 2026 en ontwikkeling Eigen Vermogen (Vlagheide)

In bijgaande meerjarenprognose is de exploitatie voor de jaren 2020 t/m 2026, alsmede de realisatie van het meerjareninvesteringsplan in beeld gebracht. Tevens zijn de daaruit voortvoeiende balansposities per 31-12 van deze jaren opgenomen.

Bij de opstelling van deze prognose zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Uitstel van overdracht van de stortplaats aan de provincie tot minimaal 1-1-2027
- Een doelvermogen nazorg per 1-1-2021 van € 14 mln.
- Indexering doelvermogen nazorg met 2% per jaar
- De stand per 30-11-2020, van het reeds opgebouwde doelvermogen bij de provincie, bedraagt volgens de rapportage over de maand november 2020 € 16,957 mln.
- Verwachte beleggingsresultaten op het door de provincie belegde doelvermogen:
  * vanaf 2021: 4,2%
  * voorlaatste jaar: 0%

  Na indexering met 2% per jaar wordt het doelvermogen per 1-1-2025 berekend op € 15,2 mln. Het reeds opgebouwde doelvermogen groeit rekening houdend met bovenstaande uitgangspunten aan tot € 20,2 mln. Op basis hiervan houden wij vast aan de aanname dat bij overdracht ten minste
  € 1,955 mln. resteert voor restitutie aan het gewest respectievelijk de deelnemende gemeenten.

- Jaarlijkse exploitatiekosten zijn gebaseerd op de ervaringen en inzichten van februari 2021.
- Een nihil-rendement op de in de Schatkist belegde overtollige liquiditeiten.
- Per 1 februari 2021 is een geldlening ad € 2,5 mln. afgesloten bij de gemeente 's-Hertogenbosch. De rentelast bedraagt 0%.

- Met ingang van 2021 afrekenen middels een bedrag per inwoner

De meerjarenprognose zal jaarlijks worden bijgesteld op basis van gerealiseerde uitkomsten en mogelijk gewijzigde inzichten.

Prognose Exploitatie:

bedragen x € 1.000

		Jaar: 2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatie:								
Bedrijfskosten:								
- Algemeen		136	122	122	122	125	122	130
- Water		147	151	151	146	146	146	151
- Gas		18	38	38	38	38	38	20
- Nazorg		55	168	164	68	64	68	64
- Financiering		1						
- Afrondingsverschillen			-	-	-			
		357	479	475	374	373	374	365
- Storting voorziening nazorg			-	-				
- Storting in voorz. Toekomstige invest.			-	-	-			
	a	357	479	475	374	373	374	365
Opbrengsten:								
- Onttrekking voorziening nazorg		356						
- Onttrekking voorziening investeringen			-	-	-	-	-	-
- Vrijval toekomstige investeringen		127	-	-				
- Vrijval voorziening nazorg		145	-	-				
- Opname ProvNB: surplus nazorgfonds		-	-	-				
- Deelnemendegemeenten		4.583	479	475	374	373	374	365
Bijdrage per inwoner			1,42	1,41	1,11	1,11	1,11	1,08
- Rentebaten etc.:		-	-	-	-	-	-	-
+ Schatkistbankieren		-	-	-	-	-	-	-
+ Overige		-	-	-	-	-	-	-
	b	5.211	479	475	374	373	374	365
Resultaat	c=b-a	4.854	-	-	-	-	-	-

Prognose vereenvoudigde Balans:

Jaar:	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Activa							
- Materiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
- Schatkist	2.624	500	500	500	500	500	500
- Liquide middelen	217	20	20	20	20	20	20
- Saldo kortlopende vorderingen minus kortlopende schulden	1.840	25	25	25	25	25	25
	4.681	545	545	545	545	545	545
Passiva							
- Eigen Vermogen							
+ Algemene Reserve	6.809-	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-
+ Resultaatbestemming 2020 e.v.	4.854	-	-	-	-	-	-
	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-	1.955-
- Voorzieningen							
+ Nazorg (*)	-	-	-	-	-	-	-
+ Toekomstige investeringen	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
- Lening gemeente Den Bosch	6.800	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
- Saldo kortlopende schulden minus kortlopende vorderingen		-	-	-	-	-	-
	4.845	545	545	545	545	545	545

Bijlage 4.3: Verdeelsleutel inwoners per 1-1-1998

Gemeente	Inwoners per 1-1-1998	Correctie 1	Correctie 2	Correctie 3	Na correctie	Procentueel
Bernheze (alleen Heeswijk-Dinther)	8.643				8.643	2,56%
Boxtel	29.309			2.140	31.449	9,33%
Den Bosch	127.352	4.638			131.990	39,17%
Haaren	14.006			14.006-	-	
Heusden (Vlijmen per 1-1-1996)	16.515				16.515	4,90%
Maasdonk (alleen Nuland)	4.638	-4.638			-	
Maasdriel	9.405				9.405	2,79%
Meierijstad			74.685		74.685	22,16%
Oisterwijk				5.448	5.448	1,62%
Schijndel	22.307		-22.307		-	
St. Michielsgestel	27.387				27.387	8,13%
St. Oedenrode	17.023		-17.023		-	
Tilburg				1.403	1.403	0,42%
Veghel	35.355		-35.355		-	
Vught	25.023			5.015	30.038	8,91%
	336.963	-	-	-	336.963	100,00%

Correctie 1 betreft de samenvoeging per 1-1-2015 van Maasdonk met Den Bosch.

Correctie 2 betreft de samenvoeging per 1-1-2017 van Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel in de nieuwe gemeente Meierijstad.
Correctie 3 betreft de opheffing per 1-1-2021 van Haaren. Bij de verdeling zijn de volgende percentages aangehouden:

- Boxtel	15,28%
- Oisterwijk	38,90%
- Tilburg	10,02%
- Vught	35,80%
	100,00%